

ION GH. ROȘCA, OVIDIU NICOLESCU – *MARI PERSONALITĂȚI ALE ASE – VIRGIL MADGEARU*

Viorela-Valentina DIMA¹

viorelaval@yahoo.co.uk

Abstract: The review presents the volume „Mari personalități ale ASE – Virgil Madgearu” (Great Personalities of ASE – Virgil Madgearu) edited by professors Ion Gh. Roșca and Ovidiu Nicolescu and published by the ASE Publishing House, Bucharest, in 2011. The book contains 8 articles written by scholars from various Romanian universities (from Bucharest, Cluj-Napoca, Galați, Sibiu and Timișoara) on the life and work of the first Romanian professor of management sciences, Virgil Madgearu (1887–1940).

Keywords: Virgil Madgearu, management, economics, social justice.

La 6 aprilie 2013 Academia de Studii Economice din București (ASE) va sărbători 100 de ani de la înființarea prin Decret Regal sub denumirea de *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale*. Cu prilejul acestei importante aniversări, comunitatea academică dorește să își (re)descopere istoria, publicând studii prin care își pune în valoare profesorii de marcă precum și contribuția acestora și a instituției la progresul educațional și profesional al națiunii române. Între aceste publicații avem în vedere antologia *Mari personalități ale ASE – Virgil Madgearu*, apărută la Editura ASE, București, în anul 2011.

¹ Doctor în filologie, Lector univ. la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Facultatea de Relații Economice Internaționale, Academia de Studii Economice, București, membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

Volumul este coordonat de profesorii Ion Gh. Roșca (Rector al ASE în perioada 2004–2012) și Ovidiu Nicolescu, reunind opt comunicări științifice pe teme din viața și opera lui Virgil Madgearu susținute de către profesori din universități de prestigiu din țară, cu ocazia sărbătoririi a 95 de ani de la primul curs universitar de management din România (care a avut loc la 25 ianuarie 1916).

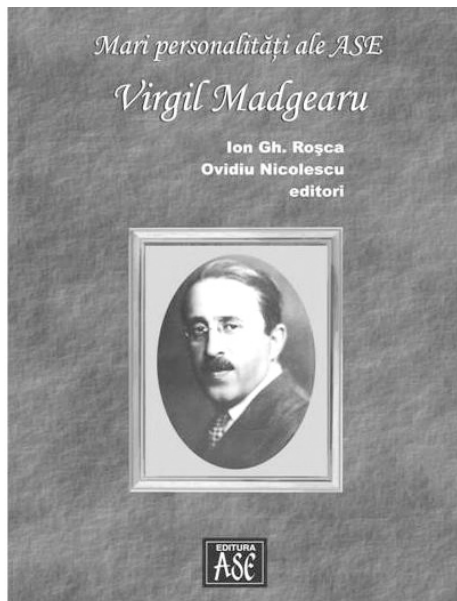

Foto: Coperta cărții: Ion Gh. Roșca, Ovidiu Nicolescu, *Mari personalități ale ASE – Virgil Madgearu*, Editura ASE, București, 2011, 207p., ISBN 978–606–505–415–8

Volumul debutează cu un ‘Cuvânt înainte’ semnat de cei doi editori, în care sunt semnalate aspectele cele mai importante ale activității științifice a lui Virgil Madgearu. Se enumeră pe scurt domeniile în care acesta s-a implicat: știință și educație, publicistică și politică. Apoi sunt sintetizate trăsăturile definitorii ale activității primul profesor român de management: „stabilirea realistă de priorități”, o remarcabilă capacitate de sinteză, un „intens spirit creativ, inovațional”, „acționarea ca un critic, dezvoltator și manager de sisteme performante”, „subordonarea tuturor abordărilor, deciziilor și acțiunilor interesului național” (pp. 8–9).

Primul studiu din acest volum este semnat de prof. Ion Gh. Roșca (Academia de Studii Economice din București), fiind intitulat „Virgil Madgearu – repere biografice”. În preambul, se punctează pe scurt evenimentele și personalitățile care au contribuit la înființarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale – instituția de învățământ superior la care a predat Virgil Madgearu începând cu anul 1916. Printre cursurile predate enumerăm: „Studiul transporturilor în economie socială”, „Economie industrială”, „Economie agrară”, „Introducere în științele economice”, „Economie politică industrială”, „Economie politică agrară”, etc. Se arată că activitatea la catedră a fost dublată de o intensă conlucrare cu diferite asociații profesionale (al cărui membru fondator a fost): Asociația pentru Studiu și Reformă Socială devenită ulterior Institutul Social Român, Institutul pentru studii conjuncturii economice.

În ceea ce privește activitatea politică, se amintește faptul că Virgil Madgearu a fost „membru marcant al Partidului Țărănesc și apoi al Partidului Național Țărănesc” (p. 19). În această calitate a fost deputat între 1919–1931 și 1932–1938 și a deținut mai multe funcții ministeriale. Din aceste funcții a inițiat și susținut o serie de legi vizând, spre exemplu, circulația pamânturilor dobândite prin legile de împrumut, înființarea Regiei Autonome a CFR, organizarea Înaltei Curții de Conturi etc. Întrucât în întreaga sa activitate politică a militat împotriva fascismului și mișcării legionare, a fost asasinat de legionari la data de 27 noiembrie 1940 (în aceeași zi cu Nicolae Iorga).

Cel de-al doilea studiu din volum este intitulat „Modernitatea viziunii abordărilor manageriale ale profesorului Virgil Madgearu”, fiind semnat de prof. Ovidiu Nicolescu (Academia de Studii Economice din București). Studiul este sistematic structurat pentru a scoate în evidență: A. Problematica conducerii întreprinderii în opera lui Virgil Madgearu, și B. Principalele contribuții ale lui Virgil Madgearu în domeniul managementului întreprinderilor. Autorul studiului reliefează aspecte din opera lui Virgil Madgearu referitoare la: necesitatea unui stil de conducere adaptat la specificul întreprinderii românești, rolul determinant al întreprinzătorului, fundamentarea teroretică și metodologică a stilului de conducere, importanța bilanțului, statisticii

economice, evaluării riscurilor sau motivării personalului ca instrumente de conducere a unei întreprinderi.

Profesorii Gheorghe Ionescu (Universitatea de Vest din Timișoara) și Mirela Popa (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca) sunt co-autorii celui de-al treilea studiu inclus în antologie, intitulat „Aspecte din filozofia managerială a lui Virgil Madgearu”. Acest capitol începe cu prezentarea viziunii generale a lui Virgil Madgearu privind apariția managementului – preluând idei din scrierile acestuia și sistematizându-le prin intermediul unor tabele sinoptice clar întocmite. Următoarea secțiune a studiului pune în evidență preocupările lui Virgil Madgearu privind cercetările aprofundate din domeniul științelor economice, cu scopul elaborării unui cadru logic pentru conducerea întreprinderilor. Ultima secțiune prezintă contribuțiile majore ale lui Virgil Madgearu la devoltarea științei conducerii întreprinderilor, între care amintim: definirea și tipologia întreprinderilor, rolul întreprinzătorilor, minimizarea riscurilor, evaluarea cantitativă și controlul ca funcție a conducerii etc.

Prof. Ioan Petrișor (Universitatea de Vest din Timișoara) propune studiul „Elemente de logică managerială în opera lui Virgil Madgearu” în care subliniază legătura dintre opera acestuia și studiile doctorale efectuate la Universitatea din Leipzig, precum și cu cercetările ulterioare din domeniu. Sunt identificate aspecte de „*orientare proto-, pro-, pre-managerială și managerială propriu-zisă*” (s.a p. 69). Sunt amintite concepțiile lui Virgil Madgearu privind gospodărirea și cooperarea în domeniul agrar, administrarea și gestionarea averii întreprinderilor și a relațiilor dintre întreprinderi, cu scopul de a evidenția „*elementele unei logici autentice de marketing și management comercial*” (s.a. p. 90), precum și elemente de logistică și „preocupări legate de ceea ce numim astăzi *managementul producției, managementul resurselor umane, managementul cercetării-dezvoltării, managementul financiar, managementul riscului* etc.” (s.a. p. 93).

Studiul „Managementul pragmatic al profesorului Virgil Madgearu la nivel național și sectorial” este semnat de prof. Marian Năstase (Academia de Studii Economice din București) și începe cu o privire de ansamblu asupra României în perioada interbelică. Precizările despre mediul politic, economic, social și tehnic în care

și-a desfășurat activitatea Virgil Madgearu sunt extrem de binevenite, ajutând la înțelegerea valorii intelectuale și profesionale a acestuia. Studiul dedică apoi secțiuni scurte și bine conturate prezentării contribuțiilor lui Virgil Madgearu în domeniile: politică, învățământ, agricultură, industrie, comerț, transport, finanțe.

Studiul „Virgil Madgearu– personalitate ilustră a economiei și politicii românești” este semnat de prof. Maria Nicolai și Edit Lukács (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați), completând studiile anterioare cu informații inedite. Din secțiunea de „evocări biografice” aflăm că numele întreg al profesorului este Traian Vergiliu Madgearu, născut în Galați la 14 decembrie 1887, că a absolvit liceul „Vasile Alecsandri” din Galați cu note maxime și că în urma studiilor de licență și doctorale de la Leipzig a câștigat respectul și aprecierea unor profesori renumiți ai vremii. Secțiunea a doua a studiului este dedicată activității politice a lui Virgil Madgearu, fiind analizate legile propuse și promovate de acesta, precum și circumstanțele care le-au generat. Secțiunea a treia este dedicată activității didactice și științifice a profesorului Virgil Madgearu, completând informațiile ce se regăsesc în cele cinci studii premergătoare publicate în acest volum.

Prof. Ion Cochină (Academia de Studii Economice din București) este autorul celui de-al șaptelea studiu din această antologie, intitulat „Virgil Madgearu – om de știință și comunicator de științe”. Dintre multiplele aspecte legate de viața și opera lui Virgil Madgearu, autorul se oprește asupra activității de îndrumare a studenților și doctoranzilor. Subiectul tratat scoate la lumină latura umană și pricepera pedagogică de care dădea dovadă Virgil Madgearu, care căuta să își implice studenții în cadrul cursurilor sau activităților practice. Unul dintre foștii studenți consemnează: „Totul decurgea ca o dezbatere între candidații participanți, profesorul având grijă să se situeze pe o poziție similară, aproape identică acestora. În relațiile cu doctoranzii, acesta se comporta cu grija de a apărea cât mai des egalul celorlalți și cât mai rar primul dintre ei” (p. 161, adaptare după R. Moldovan „Împrejurările în care l-am cunoscut pe profesorul Virgil Madgearu”, în *Profesorul Virgil Madgearu. Evocări. Studii*, Editura ASE, București, 1987, pp. 72–74). Acestea și alte aspecte discutate îl conduc pe autorul

studiului la concluzia că Virgil Madgearu a fost și un mare mentor și comunicator de știință.

Ultimul studiu din acest volum antologic este semnat de prof. Dănuț Dumitru Dumitrașcu și Aurel Badiu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu) și intitulat „Virgil Madgearu – contribuții la dezvoltarea managementului social”. Lucrarea își propune să evidențieze faptul că Virgil Madgearu a fost un susținător al „conceptelor de *justiție socială* și de *stat la bunăstării sociale*” (p. 166). Sunt discutate contribuțiile acestuia în domeniul protecției sociale, așa cum reies din activitatea profesională desfășurată la Casa Centrală a Meseriilor și Asigurărilor Muncitorești, la revista *Monitorul Asigurărilor Muncitorești* sau la Asociația pentru studiul și reforma socială (fondată împreună cu Dimitrie Gusti și Vasile Pârvan și devenită Institutul Social Român). Activitatea profesională este întotdeauna îngemănată cu activitatea de cercetare – studii precum „Industria la domiciliu și asigurările sociale” descriu condițiile reale în care trăiesc și lucrează muncitorii români, remunerarea disproporționată în raport cu timpul și efortul depus etc. Prin compararea condițiilor din România cu cele din Anglia, Austria, Belgia, Franța sau Germania, Virgil Madgearu își documentează propunerile legislative privind instituirea și garantarea de către stat a salariului minim, reglementarea raporturilor dintre patroni și muncitori printr-un contract de muncă etc.

Volumul antologic „Mari personalități ale ASE – Virgil Madgearu” este o valoroasă colecție de studii asupra acestei mari personalități românești. Prin articolul de față am încercat să stârnim interesul cititorilor asupra vieții și operei primului profesor de management din România, un profesionist a cărui activitate la catedră a fost constant asociată cu activitatea de cercetare și de reformare a societății și economiei românești.